

Avdelning
Juridiska avdelningen

Handläggare
Mattias Wande
08-563 087 34

Mattias.Wande@uk-ambetet.se

Datum
2014-04-23

Reg.nr
31-496-13

Uppsala universitet
Rektor

Uppsala universitets åtgärder efter ett beslut fattat av Överklagandenämnden för högskolan

Anmälan

NN har i en anmälan till Universitetskanslersämbetet bl.a. klagat på Uppsala universitets handläggning av Överklagandenämnden för högskolans (ÖNH) beslut gällande ett lektorat i egyptologi. NN anför bl.a. följande.

Ett lektorat i egyptologi utlystes vid Uppsala universitet 2010. Den 27 juni 2012 beslutade Uppsala universitet att anställa AA på tjänsten. Han överklagade beslutet eftersom han ansåg att felaktigheter hade begåtts under rekryteringsprocessen. ÖNH undanröjde det överklagade beslutet och återförvisade ärendet till Uppsala universitet för förnyad handläggning. Historisk-filosofiska fakultetsnämnden avbröt därpå anställningsförfarandet av en lektor i egyptologi den 22 januari 2013 med hänvisning till institutionens dåliga ekonomi. Trots detta arbetar AA kvar som lektor med samma arbetsuppgifter, d.v.s. hälften av all undervisning inom egyptologi. Någon redovisning av hur institutionen spar pengar har inte lämnats fastän han har begärt det. Utlysningar av andra tjänster vid institutionen har inte berörts. Enligt dekanus kommer en ny utlysning av lektoratet i egyptologi inte att äga rum. Under tiden har han själv (forskare med projektmedel), tillsvidareanställd sedan 2010, och en huvudkandidat till lektoratet, blivit uppsagd den 19 februari 2013 på grund av arbetsbrist. Genom att lektoratet strax före dragits in har den situationen uppstått att det inte funnits en tjänst inom hans ämnesområde som omplacering av honom hade kunnat prövas mot. Härigenom har han lidit en rättsförlust. Det är uppenbart att man har för avsikt att låta AA fortsätta som lektor till dess att lagen om anställningsskydd gör att han blir tillsvidareanställd. AA har bl.a. fått delta, till skillnad från honom själv, i planeringen av magisterkurser för höstterminen 2014. I originalskissen till institutionens verksamhetsplan för 2013 framgår bl.a. att: "Undervisningen i egyptologi är säkerställd." Utåt sett försöker man emellertid upprätthålla skenet av att kursbemanningen avgörs inför varje termin medan AA går på förnyade tidsbegränsade kontrakt som löper ut mitt under terminen. Vid rekryteringen till lektoratet har Uppsala universitet först brutit mot sin egen anställningsordning som anger att "minst två sakkunniga från andra lärosäten eller motsvarande [skall] anlitas för bedömning av de sökandes skicklighet" och sedan inte följt ÖNH:s beslut.

Utredning

Universitetskanslersämbetet har anmodat Uppsala universitet att yttra sig över NNs anmälan och universitetets hantering av det undanröjda och återförvisade beslutet.

Uppsala universitet har anfört bl.a. följande.

Prefekten vid institutionen för arkeologi och antik historia beslutade den 27 juni 2012 att från och med den 1 september 2012 tills vidare anställa AA som universitetslektor i egyptologi. Efter överklagande från bl.a. NN beslutade ÖNH den 16 november 2012 att undanröja beslutet att anställa AA och återförvisa ärendet till Uppsala universitet för förnyad handläggning. ÖNH:s beslut inkom till universitetet den 27 november 2012. På grund av ett dåligt ekonomiskt läge vid institutionen för arkeologi och antik historia beslutades den 22 januari 2013 att avbryta anställningsförfarandet av en universitetslektor i egyptologi.

AA fortsatte efter ÖNH:s beslut att undervisa inom egyptologiämnet under höstterminen 2012. Från och med den 22 januari 2013 har AA haft allmän visstidsanställning vid institutionen för arkeologi och antik historia.

Genom ÖNH:s beslut den 16 november 2012 upphörde beslutet om tillsvidareanställning av AA som universitetslektor i egyptologi att gälla. För att säkerställa undervisningen i egyptologiämnet vid institutionen för arkeologi och antik historia under resterande del av höstterminen 2012 fanns det dock behov av en lärarresurs. När Uppsala universitet den 27 november 2012 underrättades om ÖNH:s beslut borde det därför vid institutionen för arkeologi och antik historia ha fattas ett beslut om en tidsbegränsad anställning för en lärare inom egyptologiämnet. Uppsala universitet anser inte att det var fel att avbryta anställningsförfarandet av en universitetslektor i egyptologi eller att besluta om allmän visstidsanställning av AA sedan den 22 januari 2013.

Överklagandenämnden för högskolans akt

Universitetskanslersämbetet har tagit del av ÖNH:s akt i ärendet (reg. nr 22-599-12).

Sammanfattningsvis konstaterade ÖNH att yttranden skulle inhämtas från minst två sakkunniga vid anställning av en lektor (i enlighet med den då gällande bestämmelsen i 4 kap. 21 § första stycket högskoleförordningen [1993:100]). I ärendet kunde endast anses föreligga ett utlåtande som kunde läggas till grund för bedömningen av vem som skulle anställas. De övriga två var alltför bristfälliga. Uppsala universitets beslut hade således inte tillkommit i laga ordning. ÖNH fann därför att det överklagade beslutet skulle undanröjas och visas åter till Uppsala universitet för fortsatt handläggning.

Tillämpliga bestämmelser

Det framgår av 3 § förvaltningslagen (1986:223) att om en annan lag eller en annan förordning innehåller någon bestämmelse som avviker från förvaltningslagen, gäller denna bestämmelse.

Enligt 22 § förvaltningslagen (1986:223) får ett beslut överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom emot och beslutet kan överklagas.

Vidare framgår av 22 a § samma lag att beslut överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, detta gäller dock inte beslut i anställningsärenden.

Enligt 5 kap. 1 § högskolelagen (1992:1434) svarar en särskild överklagandenämnd för prövning av överklaganden av vissa beslut inom högskoleväsendets område. Nämndens beslut får inte överklagas.

Av 12 kap. 2 § högskoleförordningen (1993:100) framgår att beslut om anställning vid en statlig högskola, med vissa undantag, får överklagas till Överklagandenämnden för högskolan.

Universitetskanslersämbetets bedömning

Universitetskanslersämbetets uppgift är bl.a. att utöva tillsyn över universitet och högskolor. Syftet med tillsynen är att värna om enskilda individers rättigheter genom att kontrollera att universitet och högskolor följer de lagar och förordningar som gäller för verksamheten. Universitetskanslersämbetet uttalar sig dock inte i frågor som en annan instans har till uppgift att pröva.

NN har vänt sig mot Uppsala universitets åtgärder med anledning av att ÖNH den 16 november 2012 har undanröjt och återförvisat ett anställningsbeslut som universitetet har fattat. Han har anfört följande. Universitetet avbröt anställningsförfarandet den 22 januari 2013 med hänvisning till institutionens dåliga ekonomi. Trots det har AA fått fortsätta anställningen som lektor med samma arbetsuppgifter. Det är uppenbart att man har för avsikt att låta honom fortsätta som lektor till dess att reglerna i lagen om anställningsskydd gör att han blir tillsvidareanställd.

Universitetet har anfört följande. Genom ÖNH:s beslut upphörde beslutet om tillsvidareanställning av AA som universitetslektor i egyptologi att gälla. För att säkerställa undervisningen i egyptologiämnet vid institutionen för arkeologi och antik historia under resterande del av höstterminen 2012 fanns det dock behov av en lärarresurs. När Uppsala universitet den 27 november 2012 underrättades om ÖNH:s beslut borde det därför vid institutionen för arkeologi och antik historia ha fattats ett beslut om en tidsbegränsad anställning för en lärare inom egyptologiämnet. Uppsala universitet anser inte att det var fel att avbryta anställningsförfarandet av en universitetslektor i egyptologi eller att besluta om allmän visstidsanställning av AA sedan den 22 januari 2013.

Uppsala universitet är en myndighet under regeringen. De rättsliga förhållandena mellan de statliga myndigheterna som arbetsgivare och deras arbetstagare innehåller både offentligrättsliga och privaträttsliga delar. Ett offentligrättsligt drag är att myndighetens formella ingående av ett anställningsavtal har formen av ett myndighetsbeslut. Genom ÖNH:s beslut upphörde myndighetens beslut att anställa AA som universitetslektor i egyptologi att gälla. Ett beslut av en överklagandeinstans

gäller omedelbart och innebär att den anställda står utan anställning utan något uppsägningsförfarande. (se betänkandet [SOU 2004:23] Från verksförordning till myndighetsförordning, s. 231 och 251). Uppsala universitet fick den 27 november 2012 del av ÖNH:s beslut att undanröja anställningsbeslutet men universitetet vidtog först den 22 januari 2013 åtgärder med anledning av beslutet. För detta dröjsmål kan universitetet inte undgå kritik.

Universitetskanslersämbetet konstaterar att Uppsala universitet valt att avbryta anställningsprocessen efter att ÖNH undanröjt anställningsbeslutet. Det är ett val som universitetet har möjlighet att göra. Universitetskanslersämbetet uttalar sig därför inte vidare i denna fråga.

AA har den 22 januari 2013 fått en ny anställning (allmän visstidsanställning) vid Uppsala universitet. Han har därefter fått nya visstidsanställningar vid universitetet och den senaste löper till och med den 21 januari 2015. Samtliga dessa anställningsbeslut kan efter överklagande bli föremål för prövning av ÖNH och ämbetet uttalar sig därför inte heller beträffande dessa anställningsbeslut.

NN har sagts upp från sin anställning vid institutionen för arkeologi och historia och universitetet har beslutat att inte fortsätta rekryteringen av en universitetslektor med hänvisning till institutionens dåliga ekonomi. Mot denna bakgrund har Universitetskanslersämbetet förståelse för att NN reagerat mot att Uppsala universitet låtit AA få fortsätta anställningar i sammanlagt två år. NN har hävdad att universitetets avsikt är att låta AA fortsätta att vara visstidsanställd så länge att han blir tillsvidareanställd enligt 5 § andra stycket lagen (1982:80) om anställningsskydd (LAS). I denna bestämmelse anges att om en arbetstagare under en femårsperiod har varit anställd hos arbetsgivaren i allmän visstidsanställning i sammanlagt mer än två år, övergår anställningen till en tillsvidareanställning. Om detta skulle inträffa i detta fall, uppkommer frågan om vilken verkan ett beslut av ÖNH om undanröjande av ett anställningsbeslut bör få för ett lärosätes fortsatta agerande. Universitetskanslersämbetet avser därför att under år 2015 undersöka vilka åtgärder Uppsala universitet vidtagit.

Vad NN anfört i övrigt föranleder inga åtgärder från ämbetets sida. Frågor relaterade till uppsägningen av hans tjänst är frågor som får hanteras enligt det arbetsrättsliga regelverket eventuellt med möjlighet till domstolsprövning.

Ärendet avslutas med dessa delvis kritiska besked.

Detta beslut har fattats av chefsjuristen Christian Sjöstrand efter föredragning av verksjuristen Mattias Wandé.

Christian Sjöstrand

Mattias Wande

Kopia till: NN